

О. Е. Лубенченко,

доктор економічних наук, професор,
завідувач Національного центру обліку та аудиту,
Національна академія статистики, обліку та аудиту,
E-mail: olga.lubenchenko@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4209-8929>

Перетин Міжнародних стандартів аудиту 240 “Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності” та 570 “Безперервність діяльності”: новітні вимоги

У статті досліджено актуальні зміни Міжнародних стандартів аудиту МСА 240 “Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності” та МСА 570 “Безперервність діяльності”, які набувають чинності з грудня 2026 року і зумовлені посиленням ризиків шахрайства та зростанням невизначеності щодо здатності суб’єктів господарювання продовжувати діяльність. Акцентовано увагу, що розробники стандартів врахували обставини, які підвищують імовірність суттєвих викривлень фінансової звітності через шахрайські дії та порушення принципу безперервності діяльності менеджментом підприємств, – воєнні конфлікти, розриви ланцюгів постачання, пандемічні обмеження. Ключові зміни та доповнення МСА 240 пов’язані з посиленням ролі й відповідальності аудитора, насамперед партнера по завданню, щодо виявлення шахрайства, посиленням професійного скептицизму, із доповненими процедурами оцінки ризику викривлення фінансової звітності через шахрайство, зокрема процедурами оцінки програм захисту інформатора/викривача шахрайських дій, подальшим процедурним забезпеченням, застосуванням комунікації під час аудиту та звітуванням аудитора. МСА 570 вносить ряд ключових змін, які забезпечують новий підхід до оцінки суттєвої невизначеності щодо безперервності діяльності та включають ретельний розгляд: подій, що впливають на безперервність, ризиків, пов’язаних із застосуванням менеджментом принципу безперервності; планів керівництва щодо майбутніх подій, включаючи процедури оцінки; дат (строків) початку періоду оцінки безперервності діяльності, часового проміжку, протягом якого здійснюється така оцінка; того, як оцінив управлінський персонал спроможність суб’єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі; комунікацій з управлінським персоналом та письмових запевнень, комунікацій із зовнішніми сторонами; застосування аудитором принципу професійного скептицизму. Оновлені МСА 240 і МСА 570 мають споріднені риси, зокрема впровадження принципу масштабування, посилення процедур оцінки ризиків, вимог до комунікації з управлінським персоналом і тими, кого наділено найвищими повноваженнями, зовнішніми користувачами, положення щодо управління якістю на рівні завдань, а також настанови до підвищення прозорості аудиторського звіту. Розкриття ключових змін та покрокове застосування вимог МСА 570 дозволяють аудиторам завчасно підготуватися до впровадження оновлених стандартів, що стануть обов’язковими наприкінці 2026 року. Подальші дослідження спрямовані на розробку процедурного забезпечення та документальне втілення оновлених вимог у практику аудиту.

Ключові слова: аудит, шахрайство, безперервність діяльності, аудиторські процедури, ризик, робоча документація.

Постановка проблеми. Рада з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (надалі – IAASB) затвердила переглянутий у 2024 році МСА 240 “Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності” (надалі – МСА 240) та МСА 570 “Безперервність діяльності” (надалі – МСА 570) [1–4]. Ці стандарти застосовуються для аудитів фінансової звітності за періоди, що починаються 15 грудня 2026 року або після цієї дати. Перегляд

МСА ініційований IAASB через суттєві зміни у бізнес-середовищі, ризиках та очікуваннях користувачів фінансової звітності. Ключові причини перегляду МСА 240, які IAASB офіційно виділяє у своїх проєктах та пояснювальних документах, є такими: сучасні схеми шахрайства стали більш технологічними (кібершахрайство, маніпуляції з даними, IT-інфраструктурою), більш складними (використання штучного інтелекту, підробка документів), більш організованими (участь

© Стаття опублікована на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND license
(<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

© This is an open access article distributed under the terms of CC BY-NC-ND license
(<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

кількох осіб, зовнішніх консультантів, третіх сторін). При цьому МСА 240 у чинній редакції не повністю відображає ці нові ризики і потребує інтеграції з МСА 315 “Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення” (надалі – МСА 315) та МСА 330 “Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики” (надалі – МСА 330). Суспільство та користувачі фінансової звітності очікують від аудитора активних дій з виявлення шахрайства, застосування розширених процедур, демонстрації вищого рівня професійного скептицизму. IAASB визнає, що існує розрив між очікуваннями суспільства та обов’язками аудитора, викладеними у МСА 240, а отже, стандарт потребує оновлення для зменшення цього розриву.

Постала нагальна потреба в уточненні взаємодії аудитора з управлінським персоналом клієнта й особами, наділеними найвищими управлінськими повноваженнями. IAASB отримала численні коментарі про те, що у МСА 240 вимоги щодо комунікації є нечіткими, не визначено, як діяти у випадку обмеження доступу до інформації, а також не врегульовано питання ескалації підозр (передачі інформації на вищій рівень управління). Оновлений стандарт має встановити більш доречні правила взаємодії. В Україні також зазначається, що інспектування аудиторських компаній свідчить про недостатню глибину оцінки ризиків шахрайства, формальний підхід до процедур, слабку реакцію на ознаки маніпуляцій із обліковими даними та звітністю, недостатність документування міркувань щодо шахрайства, ігнорування принципів професійного судження та професійного скептицизму [5]. Такий стан речей потребує змін у стандарті.

Ключові причини перегляду МСА 570 є такими:

- зростання кількості випадків фінансової нестабільності та банкрутств за останні роки через глобальні кризи, такі, як пандемія COVID-19, енергетична криза, інфляційні виклики, війни, а також збройні регіональні конфлікти;

- потреба в уточненні ролі та відповідальності управлінського персоналу щодо оцінки безперервності діяльності господарюючого суб’єкта (хто саме відповідає за оцінку безперервності діяльності, які саме розкриття має забезпечити менеджмент, як аудитор має реагувати, якщо оцінка менеджменту є недостатньою);

- необхідність посилення професійного скептицизму (аудитори надмірно покладаються на оцінки менеджменту, не перевіряють альтернативні сценарії та прогнози);

- потреба в узгодженні з оновленим МСА 315 у частині інтегрування оцінки безперервності діяльності в загальний ризик-орієнтований підхід, уточнення взаємозв’язку між бізнес-ризиками та ризиками суттєвого викривлення, посилення логіки оцінки ризиків на рівні фінансової звітності;

- необхідність покращення якості розкриття інформації у фінансовій звітності (розкриття суттєвих невизначеностей, ризиків неплатоспроможності).

Отже, зміни МСА є всебічно обґрунтованими. Наразі МСА 240 і МСА 570 опубліковані на сайті IAASB англійською мовою. Проте строк для їхнього опанування і впровадження у вітчизняну аудиторську практику є вкрай коротким – до 15 грудня 2026 року. Тому виникає потреба в їхньому детальному розгляді, у зміні методичних внутрішньофірмових стандартів і робочої документації аудиторських фірм.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оцінки шахрайських дій під час аудиту висвітлювали багато вчених і практиків. Так, О. Стецюк і В. Чубай систематизували види фінансово-економічного шахрайства, запропонували удосконалену класифікацію шахрайських схем, проаналізували внутрішні та зовнішні чинники виникнення шахрайства. Автори наголошують на відсутності чітких критеріїв розмежування помилки та шахрайства, що є критичним для аудиторів при застосуванні МСА 240 [6].

Представник Комітету з контролю якості Аудиторської палати України О. Рубітель акцентує увагу на практичних аспектах застосування МСА 240 та способах фальсифікації фінансової звітності та підкреслює, що навмисні викривлення мають двоїсту природу. Перший різновид пов’язаний із діями керівництва або власників, які зазвичай маніпулюють показниками зовнішньої фінансової звітності, впливаючи тим самим на рішення зовнішніх користувачів (фальсифікація “зверху вниз”). Другий різновид виникає на рівні працівників, коли спотворюються дані первинного обліку, що зрештою призводить до викривлення фінансової звітності (фальсифікація “знизу вгору”). Також авторка наводить приклади шахрайських дій, зокрема маніпулювання доходами шляхом їхнього завищення, штучне збільшення прибутку та створення окремих юридичних осіб для приховування боргових зобов’язань [7].

Х. Гарсія Альваро (J. García Álvaro) у своїй статті аналізує офіційно адаптовану версію МСА 240, що є обов’язковою для аудиторів, які працюють в Іспанії. Автор розглядає основні напрями стандарту, а саме: визначення понять “шахрайство”, “фактори ризику шахрайства”; роль професійного скептицизму; процедури оцінки ризиків шахрайства; ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень фінансової звітності; відповідь аудитора на оцінені ризики (науковець звертає увагу на фактор непередбачуваності щодо проведення аудиторських процедур); документування; комунікація в групі із завдання, з менеджментом компаній, звітність яких перевіряється, та регуляторами [8].

Принцип професійного скептицизму та застосування його в аудиторській практиці розглядає М. Цьолек (M. Ciolek). Він наголошує, що цей принцип є базовим елементом аудиторської діяльності та проходить червоною ниткою практично через всі чинні стандарти аудиту. У своїх дослідженнях фахівець підкреслює, що управлінський персонал має як стимули, так і можливості для вчинення шахрайства або

надання аудитором недостовірних доказів. Саме тому застосування професійного скептицизму допомагає аудиторам ефективніше виявляти потенційні ознаки шахрайських дій, коригувати та розширювати заплановані процедури (як за обсягом, так і за часом), фіксувати суперечності в отриманій інформації, розглядати альтернативні пояснення та наполегливіше відстоювати необхідність внесення виправлень до фінансової звітності у випадку виявлення суттєвих викривлень [9]. Але слід звернути увагу, що аудитор за вимогами п. 8 МСА 450 “Оцінка викривлень, виявлених під час аудиту” не лише відстоює свої позиції, повідомляючи інформацію управлінському персоналу, а і вимагає (саме вимагає) від управлінського персоналу виправлення виявлених у фінансовій звітності викривлень.

Питання безперервності діяльності суб’єктів господарювання також широко висвітлюються науковцями. Так, Я. Гринчишин аналізує, як аудиторські процедури за МСА 570 “Безперервність діяльності” впливають на антикризовий менеджмент. Автор розглядає події та умови, що ставлять під сумнів здатність суб’єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі, та підкреслює роль аудитора у формуванні думки щодо безперервності [10].

К. Шевчук зосереджує увагу на тому факті, що складна та непередбачувана військово-політична ситуація в Україні, неодноразові продовження воєнного стану, спричинені повномасштабним вторгненням РФ стають причиною невизначеностей у діяльності суб’єктів господарювання, а це негативно впливає на якість проведення оцінки безперервності діяльності. Менеджмент підприємств, керуючись діючим законодавством у сфері бухгалтерського обліку, зобов’язаний провести таку оцінку і розкрити її у примітках до фінансової звітності. Аудитор своєю чергою, користуючись принципом професійного скептицизму, має оцінити доречність застосування принципу безперервності діяльності під час складання фінансової звітності [11].

К. Назарова і Д. Малько вважають, що аудит безперервності діяльності підприємств агробізнесу є важливим механізмом оцінки їхньої стабільності та стійкості насамперед у кризових ситуаціях. А отже, виникає потреба у пристосуванні методів аудиту до непередбачених умов, таких як воєнний стан. Дослідження авторок показало, що ризики для агробізнесу значно зросли через війну. Аудитор має оцінити не тільки стандартні фінансові показники, а і специфічні ризики, пов’язаних з війною, зокрема дефіцит матеріально-технічних ресурсів, порушення логістичних ланцюгів та фізичну недоступність посівних територій. На думку дослідниць, необхідно вдосконалити нормативно-правову базу та стандарт аудиту щодо безперервності, а практичні рекомендації полягають у адаптації методів аудиту безперервності агробізнесу для умов воєнного стану [12].

Отже, зміни до МСА 240 та МСА 570 є нагально необхідними, оскільки сучасні економічні та військово-політичні реалії створюють нові ризики шахрайства та загрози безперервності діяльності, не охоплені чинними редакціями стандартів. Аудиторам потрібні оновлені методичні орієнтири, розширені процедури та структуровані вимоги до оцінки ризиків у кризових умовах.

Метою статті є аналіз сутності змін в оновлених МСА 240 і МСА 570 щодо відповідальності аудитора, оцінки ризиків суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства й оцінки безперервності діяльності суб’єкта господарювання, подальшого процедурного забезпечення та гарантій прозорості звітування аудитора. Стаття спрямована на узагальнення положень зазначених стандартів і розроблення методичних підходів до їхнього узгодженого застосування в аудиторській практиці.

Результати дослідження та їхнє обговорення. Сучасні умови – локальні війни та конфлікти, кібератаки, руйнування інфраструктури, вимушена релокація бізнесу, нестабільність ланцюгів постачання тощо – спричинюють нові форми ризиків шахрайства, які не були враховані під час розроблення чинної редакції стандарту (саме через це переглянуто МСА 240). Надалі всі посилання будуть пов’язані з переглянутим МСА 240.

Оновлена структура МСА 240 передбачає використання принципу масштабування і пропорційності для забезпечення послідовного й ефективного застосування стандарту в різних аудиторських завданнях, під час перевірки як фінансової звітності підприємств суспільного інтересу, так і звітності суб’єктів малого підприємництва. Розробники стандарту зосередили увагу на таких питаннях (ключових змінах), представлених у табл. 1 (складено на підставі [1; 3]).

Під час аудиту фінансової звітності аудитор зобов’язаний оцінити ризик її суттєвого викривлення через шахрайські дії, а отже, розглядає таке явище як шахрайство або підозру в шахрайстві. І чинна (п. 12), і оновлена (п. 18) редакції стандарту надають визначення, що є шахрайство – навмисна дія однієї особи або кількох осіб, які належать до управлінського персоналу, тих, кого наділено найвищими повноваженнями, працівників, третіх осіб із застосуванням омани для отримання неправомірної або незаконної вигоди [3; 13]. П. 6 МСА 240, привертає увагу до того, що шахрайство є широким юридичним поняттям, проте для цілей МСА 240 аудитор зосереджує увагу саме на оцінці шахрайства під час фінансового звітування та не вимагає від аудитора прийняття юридичних рішень щодо того, чи дійсно відбулося шахрайство. Аудитор може ідентифікувати або підозрювати виникнення шахрайства, і за таких обставин він зобов’язаний повідомити тих, кого наділено найвищими повноваженнями.

Оцінка шахрайства є перманентним завданням аудитора, що виконується на всіх етапах аудиту від

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ

Таблиця 1

Предмет уваги розробників МСА 240 (переглянутого)

Предметна сфера 1	Ключові зміни та доповнення 2
Обов'язки аудитора	<ul style="list-style-type: none"> – Оцінка ресурсів, здатних забезпечити процедури за МСА 240, пп. 23, А38–А42. – Посилена роль і відповідальність аудитора щодо виявлення шахрайства, в тому числі партнера по завданню, п. 24 МСА 240. Стандарт також уточнює, що відповідальність за оцінки впливу на підхід до аудиту питань, пов'язаних із шахрайством несе партнер по завданню, за потреби до розгляду таких питань залучається команда із завдання. – Посилення професійного скептицизму
Дефініції	Два типи – шахрайство і помилки
Типи можливих зловживань (викривлень)	<ul style="list-style-type: none"> – Викривлення, які є наслідком неправдивої фінансової звітності. – Викривлення, які є наслідком незаконного привласнення активів
Оцінка ризику	<ul style="list-style-type: none"> – Оцінка ризиків шахрайства протягом всього аудиту. – Інтеграція оцінки ризиків щодо шахрайських дій (інтеграція в цьому сенсі є процесом об'єднання окремих елементів у цілісну узгоджену систему, коли частини починають працювати разом і доповнювати одна одну, зокрема МСА 240, 250, 315, 540 і 570 (оновлений)). – Оцінка внутрішніх документів суб'єкта господарювання щодо впровадження програм захисту інформатора/викривача суб'єкта господарювання
Процедури у відповідь на оцінені ризики	<ul style="list-style-type: none"> – Ретроспективний огляд облікових політик та облікових оцінок; розгляд упередженості управлінського персоналу щодо облікових оцінок. – Тестування бухгалтерських проведень у Головній книзі та коригувань; запити особам, що залучені до процесу бухгалтерського обліку та фінансового звітування щодо їхньої обізнаності з нетипових операцій; оцінка значних угод, що виходять за межі звичайного перебігу господарської діяльності, пп. 45, 48 –52 МСА 240. А також додаткові процедури (за необхідності), що містяться у Додатку 2 до МСА 240. – Відвідування місць або проведення певних тестів несподівано чи без попередження. Наприклад, спостереження за інвентаризацією в місцях, де присутність аудитора раніше не була оголошена або несподіваний підрахунок готівки на певну дату. – Вимагання підрахунку запасів на кінець звітної періоду або на дату, ближчу до кінця періоду, щоб мінімізувати ризик маніпулювання балансами в період між датою завершення підрахунку і датою кінця звітної періоду. – Зміна підходу до аудиту в поточному році. Наприклад, під час контакту з основними клієнтами надаються усні звернення на додаток до надсилання письмового підтвердження, надсилання запитів на підтвердження конкретним сторонам в організації або пошук додаткової чи іншої інформації. – Виконання детального перегляду коригуючих записів суб'єкта господарювання на кінець кварталу або року та дослідження будь-яких записів, які здаються незвичайними щодо природи чи кількості. – Для значних і незвичайних транзакцій, особливо тих, що відбуваються наприкінці року або близько до нього, – дослідження можливості впливу пов'язаних сторін та джерел фінансових ресурсів для підтримки транзакції
Відповідальність за комунікації	<ul style="list-style-type: none"> – Комунікації з управлінським персоналом і тими, кого наділено найвищими повноваженнями, пп. 25, А44–А48. – Комунікації із іншими респондентами (особами поза межами суб'єкта господарювання), отримання інформації з інших джерел, п. 27 МСА 240
Зв'язок з іншими стандартами	МСА 220, 250, 315 (із МСА 315 корелює, зокрема, пп. 32, 34 МСА 240), 330, 540, 550, 570
Прозорість звіту аудитора	Повідомлення про ключові питання аудиту, пов'язані з шахрайством (МСА 701 “Повідомлення інформації з ключових питань аудиту в звіті незалежного аудитора” (надалі – МСА 701)), у розділі “Ключові питання аудиту” аудиторського звіту, аудитор повинен використовувати відповідний підзаголовок, який чітко описує, що справа стосується шахрайства. (п.62, А187–А192)

прийняття клієнта та завдання, планування, оцінки ризиків, виконання завдання до формування звіту аудитора. П. 7, п. А7 МСА 240 вимагають від аудитора на етапі оцінки ризиків суттєвого викривлення фінансової звітності оцінити програму захисту викривачів в організації та оцінити питання, що поступали на гарячу лінію клієнта. Це цілком нова процедура, яка потребує уточнення понятійного апарату, методик і документування. Стандарт акцентує увагу на

захисті викривачів, щоб вони могли повідомляти про шахрайство / підозру шахрайства без остраху бути звільненими, покараними в інший спосіб.

П. 32. МСА 240 передає естафету МСА 315 (переглянутий 2019 р.) і вимагає від аудитора отримати розуміння:

- як виконуються наглядові обов'язки керівництва, включаючи те, як керівництво повідомляє співробітникам свої погляди на ділову практику й етичну

поведінку щодо запобігання та виявлення шахрайства (пп. А71, А72 МСА 240);

– програми інформатора суб'єкта господарювання (або інших програм для повідомлення про шахрайство, програм захисту викривача), якщо суб'єкт господарювання має таку програму (п. А73–А75 МСА 240) [1; 3].

МСА 240 дуже стисло визначає ці вимоги. На думку автора, в аудиторській практиці можна застосувати норми Закону України “Про запобігання корупції” від 14.10.2014 р. № 1700-VII (статті 531, 533), що гарантують викривачам право на анонімність, захист від негативних заходів впливу (звільнення, переведення, моральний тиск), безоплатну правничу допомогу, психологічну підтримку та винагороду) [14].

Аудитор може виявити шахрайство або підозру в шахрайстві на етапі виконання завдання, під час виконання аудиторських процедур, збору аудиторських доказів відповідно до МСА 240 та інших МСА. Важливими джерелами інформації, індикаторами щодо шахрайської дії є:

- зібрані докази щодо операцій із пов'язаними сторонами відповідно до МСА 550 “Пов'язані сторони”, про які управлінський персонал не сповістив аудитора;
- управлінський персонал або особи, які відповідають за внутрішній контроль, проводять розслідування щодо нетипових бухгалтерських записів та коригувань;
- інформація про оцінку ризиків в організації;
- повідомлення співробітників через програму захисту викривачів;
- скарги колишніх співробітників, що надійшли електронною поштою у відділ внутрішнього аудиту.

Аудитор для виявлених викривлень розглядає характер обставин, що призвели до шахрайства – це так званий трикутник шахрайства: мотив або тиск; можливість; виправдання.

П. 8 МСА 240 вимагає від аудитора застосування професійного судження щодо того, чи є шахрайство чи підозра в шахрайстві суттєвим для фінансової звітності, вимагає прозорості процедур виявлення шахрайства або підозри в шахрайстві, отримання розуміння всіх випадків шахрайства або підозрюваного шахрайства з метою визначення впливу на аудиторське завдання. Для вирішення питання пропорційності/суттєвості стандарт встановлює поріг, який дозволяє аудитору виключити для подальшого розгляду випадки шахрайства або підозри в шахрайстві, які вважаються “явно несуттєвими”. Судження про суттєвість містять якісні та кількісні міркування. Виявлені факти шахрайства можуть бути кількісно не суттєвими, проте є суттєвими якісно. Це залежить від того, хто ініціював/скоїв шахрайство – управлінський персонал, представник тих, кого наділено найвищими повноваженнями, чи співробітник. Вже звідси в аудитора можуть виникнути побоювання

і сумніви щодо добросовісності менеджменту та дієвості системи внутрішнього контролю.

Аудитор має забезпечити непередбачуваність у виборі процедур аудиту, їхнього характеру, часу проведення та обсягу, згідно з п. 29(с), А36 МСА 240. Це насамперед стосується вибраних залишків на рахунках і тверджень, які є суттєвими і схильні до ризику суттєвого викривлення. Забезпечення непередбачуваності здійснюється через:

- коригування часу аудиторських процедур;
- використання різних методів відбору/вибіркі;
- виконання аудиторських процедур у різних місцях зберігання запасів або без попередження.

МСА 240 надає розширені фактори ризику шахрайства – події чи умови, які вказують на мотив або тиск для вчинення шахрайства, або надають можливість вчинити шахрайство, або надають підстави для виправдання/раціоналізації шахрайської дії (пп. А24–А26 МСА 240). Фактори ризику шахрайства можуть бути факторами невід'ємного ризику (у такому випадку невід'ємний ризик оцінюється раніше до розгляду ризику контролю) або стосуватися подій чи умов, які можуть існувати в системі внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Фактори ризику шахрайства аудитор може і не спостерігати. Тим не менш, аудитор може дізнатися про наявність такої інформації через, наприклад, необхідне розуміння середовища клієнта, від третіх осіб поза межами суб'єкта господарювання – контрагентів, з відкритих джерел інформації. Перелік факторів ризику шахрайства, пов'язаних із шахрайською фінансовою звітністю та незаконним привласненням активів, представлений у Додатку 1 до МСА 240.

Пп. 60–62 МСА 240 націлені на підвищення прозорості аудиторського звіту і вимагають застосовувати МСА 701. Застосовуючи останній, аудитор повинен визначитися з питаннями щодо оцінки шахрайства, які вимагали значної уваги під час виконання завдання з аудиту, і повідомити про них тим, хто відповідає за управління. Пп. А177–А183 МСА 240 вимагають взяти до уваги таке:

- виявлені й оцінені ризики суттєвого викривлення внаслідок шахрайства;
- виявлення шахрайства або підозри в шахрайстві;
- виявлення значних недоліків внутрішнього контролю, які стосуються запобігання та виявлення шахрайства.

Аудитор має визначити, чи є питання оцінки шахрайства найбільш значущими для аудиту фінансової звітності поточного періоду і тому є ключовими питаннями аудиту, п. А184–А186 МСА 240. У розділі “Ключові питання аудиту” аудиторського звіту слід внести відповідний підзаголовок, який однозначно описує, що видання стосується шахрайства, п. А187–А192 МСА 240. У п. А188 зауважено, що в описі того, чому аудитор вважав визначені питання одними з найважливіших в аудиті, аудитор може виділити

аспекти, специфічні для суб'єкта (наприклад, обставини, які вплинули на основні судження, зроблені у фінансовій звітності за поточний період), щоб зробити опис актуальнішим для користувача. Закон або нормативні акти можуть перешкоджати публічному розголошенню керівництвом або аудитором інформації про конкретне питання, визначене як ключове питання аудиту. У такому випадку розділ "Ключові питання аудиту" у звіті не наводиться. Відповідно до закону чи нормативного акта, від аудитора може вимагатися зв'язатися з відповідними регуляторними, правоохоронними або наглядовими органами з цього питання незалежно від того, чи повідомляється про це в аудиторському звіті.

Переглянута версія стандарту визнає, що новітні технології можуть одночасно сприяти шахрайству і допомагати аудиторам реагувати на нього, тому МСА 240 містить додаток щодо використання автоматизованих інструментів і методів у роботі, пов'язаних із шахрайством, зокрема ідентифікацію ризиків і реагування, журнальне тестування та перегляд бухгалтерських оцінок для виявлення упередженості керівництва.

МСА 240 містить розширену вимогу до документації. Аудитор, наприклад, зобов'язаний документувати ключові елементи розуміння суб'єкта господарювання, джерела інформації, з яких було отримано таке розуміння, проведені процедури оцінки ризику. Якщо шахрайство або підозра в шахрайстві ідентифіковані, аудитор зобов'язаний задокументувати результати аудиту, виконані процедури, зроблені важливі висновки із застосуванням професійного судження.

Разом із МСА 240 набере чинності оновлений МСА 570 щодо оцінки безперервності діяльності під час аудиту. Як вже зазначалося, на безперервність діяльності суб'єктів господарювання впливає значна кількість чинників, зокрема глобальні та регіональні аспекти: війни, пандемії, навколишнє середовище, корпоративні вимоги. Ці виклики останнім часом набули поширення, а отже, для попередження користувачів фінансової звітності та аудиторських звітів щодо негативних наслідків потребувалося внести зміни й у МСА 570. Далі у статті розглядається МСА 570 (переглянутий), який застосовується до всіх аудитів фінансової звітності, незалежно від їхнього типу, розміру або складності. Для аудитів фінансових звітів компаній, що зареєстровані на біржі (в українському правовому полі це підприємства суспільного інтересу), аудитор додатково застосовує оцінки безперервності, коли:

- значні судження, що розкриваються керівництвом у звітності, не містять інформації про невизначеність, пов'язану з подіями або умовами, які можуть поставити під значний сумнів здатність суб'єкта господарювання продовжувати свою безперервну діяльність;
- існує суттєва невизначеність.

МСА 570 вносить ряд ключових змін, які забезпечують новий підхід до оцінки суттєвої невизначенос-

ті щодо безперервності діяльності та передбачають ретельний розгляд:

- 1) подій, що впливають на безперервність, ризиків, пов'язаних із застосуванням принципу безперервності менеджментом;
- 2) планів керівництва щодо майбутніх подій, зокрема процедури оцінки;
- 3) дат (строків) початку періоду оцінки безперервності діяльності, часового проміжку, протягом якого здійснюється така оцінка;
- 4) того, як управлінський персонал оцінив спроможність суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі;
- 5) комунікацій з управлінським персоналом та письмових запевнень, комунікацій із зовнішніми сторонами;
- 6) застосування аудитором принципу професійного скептицизму.

Ретельна оцінка ризиків у контексті безперервності діяльності потребує від аудитора визначити, чи були виявлені події або умови, які можуть викликати серйозні сумніви щодо здатності організації продовжувати свою діяльність у майбутньому. Незалежно від того, чи були виявлені такі події або умови, аудитор зобов'язаний:

- оцінювати оцінку безперервності діяльності, зроблену керівництвом клієнта;
- урахувувати потенційну упередженість керівництва;
- оцінити використаний метод/методи, суттєві припущення та дані, на яких керівництво базувало свою оцінку, плани менеджменту на майбутнє;
- за необхідності у фінансовій підтримці третіх сторін, оцінити готовність таких сторін до надання підтримки.

Тобто стандарт вимагає для оцінки ризиків, пов'язаних із безперервністю, задіяти як джерела інформації, що походять від клієнта, так і джерела поза його межами (інформація від контрагентів, галузеві прогнози тощо).

МСА 570 вимагає збільшення періоду оцінювання спроможності клієнта продовжувати свою безперервну діяльність. Аудиторська оцінка безперервності бізнесу тепер становить щонайменше дванадцять місяців з дати затвердження фінансової звітності, що дає змогу актуалізувати інформацію для прийняття рішень користувачами звітності й аудиторських звітів. Період оцінки керівництва щодо безперервності також має охоплювати період принаймні дванадцять місяців з дати затвердження фінансового звіту. Якщо цей період відрізняється від дванадцятимісячного, аудитор проситиме менеджмент продовжити свою оцінку. У випадку, якщо керівництво не бажає розширювати оцінку, аудитор має обговорити ці обставини з управлінським персоналом і власниками (тими, кого наділено найвищими управлінськими повноваженнями) й оцінити вплив такої відмови на думку аудитора.

Стандарт вимагає підвищеної прозорості, більш точного викладу в аудиторському звіті обов'язків аудитора і роботи, пов'язаної з оцінкою безперервності діяльності (методів, процедур), а також відображення посиленої взаємодії з корпоративними менеджерами і зовнішніми сторонами (комунікації із управлінським персоналом, з регуляторними ор-

ганами, іншими користувачами). У звіті незалежного аудитора (надалі – ЗНА) передбачені окремі параграфи інформування користувачів про проведену аудитором оцінку безперервності діяльності: “Безперервність діяльності” та “Існування суттєвої невизначеності, яка пов'язана з безперервністю діяльності”, табл. 2 (сформовано авторкою на підставі [2; 4]).

Таблиця 2

Параграфи у звіті аудитора, що розглядають проведену оцінку безперервності діяльності

Застосування	Розділ у ЗНА щодо безперервності (суттєва невизначеність відсутня)	Розділ у ЗНА щодо суттєвої невизначеності, яка пов'язана з безперервністю діяльності (суттєва невизначеність існує)
Усі організації	У контексті аудиту при формуванні ЗНА аудитор дійшов висновку, що використання управлінським персоналом концепції безперервності як основи бухгалтерського обліку є обґрунтованим. Аудитор на основі отриманих доказів не виявив суттєвої невизначеності. Висновок аудитора на підставі аудиторських доказів до дати ЗНА не є гарантією спроможності організації зберігати безперервність діяльності	Крім суттєвих вимог, аудитор вказує таке: – у контексті аудиту при формуванні звіту аудитор дійшов висновку, що використання управлінським персоналом концепції безперервності як основи бухгалтерського обліку є обґрунтованим
Лістингові компанії	Коли керівництво застосувало значні судження, надається опис, як аудитор оцінив судження керівництва	Опис того, як аудитор оцінив судження керівництва

МСА 570 містить нові та розширені вимоги щодо підтримки застосування професійного скептицизму в рамках аудиторської оцінки безперервності діяльності. Так, аудитор:

- розробляє та виконує аудиторські процедури, які не є упередженими щодо отримання аудиторських доказів, при цьому самі докази мають бути достатніми, прийнятними та не суперечливими.
- оцінює, чи є судження та рішення, прийняті керівництвом, індикаторами можливого упередження управлінського персоналу.

П. 29, А66 МСА 570 вимагають від аудитора відповідного реагування на факти, які стають відомі аудиторю після дати аудиторського звіту, але до дати випуску фінансової звітності, якщо вони були відомі аудиторю на дату аудиторського звіту і могли спричинити внесення змін аудитором в аудиторський звіт. Отже, МСА 570 корелює з МСА 560 “Події після звітного періоду” і вимагає проведення відповідних процедур.

Покрокове застосування МСА 570 зводиться до дій аудитора, представлених в табл. 3 (сформовано автором на підставі [2; 4]).

Таблиця 3

Покрокове застосування МСА 570

Крок	Сутність дій аудитора
1	2
Крок 1	Проведення процедур оцінки ризиків щодо застосування клієнтом принципу безперервності (виявлення того, чи існують події або умови, які можуть поставити під значний сумнів здатність суб'єкта господарювання продовжувати свою безперервну діяльність; процедури оцінки ризиків корелюють із МСА 315, зокрема ризиків системи внутрішнього контролю, п. 11–15 МСА 570)
Крок 2	Визначення того, чи буде застосовувати аудитор принцип масштабування
Крок 3	Оцінка аудитором оцінки менеджменту щодо безперервності діяльності (визначення методу, обраного керівництвом для оцінки безперервності, його прийнятності для обставин, перевірка розрахунків, якщо такі існують, п. 16–25 МСА 570)
Крок 4	Оцінка отриманих аудиторських доказів на їхню достатність і прийнятність
Крок 5	Формування ЗНА: відображення в ньому інформації щодо безперервності діяльності суб'єкта господарювання
	5.1. Якщо застосування менеджментом принципу безперервності є прийнятним і суттєва невизначеність відсутня – застосування у ЗНА параграфа “Безперервність діяльності” із розкриттям суттєвих суджень управлінського персоналу
	5.2. Якщо застосування менеджментом принципу безперервності є прийнятним і суттєва невизначеність існує, інформація про неї розкрита повно й об'єктивно – застосування у ЗНА параграфа “Існування суттєвої невизначеності, яка пов'язана з безперервністю діяльності” із розкриттям суттєвих суджень управлінського персоналу, пом'якшувальних чинників щодо оцінки безперервності діяльності
	5.3. Якщо існує обмеження обсягу аудиту щодо розкриття інформації про безперервність менеджментом – застосування приписів МСА 705 “Модифікація думки у звіті незалежного аудитора”, п. А67 МСА 570

1	2
	5.4. Якщо застосування менеджментом принципу безперервності є не прийнятним – застосування приписів МСА 705 “Модифікація думки у звіті незалежного аудитора”, негативна думка, п. 38, А95, А96 МСА 570
	5.5. Якщо аудитору стає відомо про факти, пов’язані з безперервністю діяльності після дати аудиторського звіту, але до дати випуску фінансової звітності, слід оцінити необхідність застосування МСА 560

Висновки. Перегляд МСА 240 та МСА 570 є закономірною реакцією міжнародної аудиторської спільноти на посилення ризиків, пов’язаних із шахрайством і порушенням принципу безперервності діяльності суб’єктами господарювання. Сучасні умови функціонування підприємств характеризуються не лише ускладненням фінансових операцій і цифровізацією процесу обліку та звітування, що створює нові можливості для маніпуляцій, а й суттєвими зовнішніми викликами – воєнними конфліктами, розривами ланцюгів постачання, релокацією підприємств, пандемічними обмеженнями та іншими глобальними викликами. Усе це підвищує імовірність суттєвих викривлень фінансової звітності, посилює невизначеність щодо здатності суб’єктів господарювання продовжувати діяльність на безперервній основі та вимагає від аудиторів удосконалення процедур оцінки ризиків, посилення професійного судження та підходів до формування аудиторських звітів. МСА 240 і 570 мають як відмінні, так і певні споріднені риси. Стандарти поєднує застосування принципу масштабування, процедур оцінки ризиків суттєвого ви-

кривлення звітності, посилення обов’язків аудиторів, в тому числі за комунікації із управлінським персоналом, тими, кого наділено найвищими повноваженнями, іншими суб’єктами – контрагентами, регуляторами, за оцінку доказів та формування прозорого звіту аудитора, з акцентом на оцінку ризиків шахрайства та безперервності діяльності. Розкриті ключові зміни та доповнення МСА 240, покрокове застосування МСА 570 дають аудиторам можливість завчасно опанувати нові вимоги, глибше зрозуміти логіку оновлених процедур щодо оцінки ризиків шахрайства та безперервності діяльності, адаптувати власні методики й робочу документацію, а також підвищити готовність до практичного впровадження змін, які стануть обов’язковими з грудня 2026 року.

Подальші дослідження зосереджуватимуться на розробці процедурного забезпечення відповідно до вимог МСА 240 та МСА 570, а також на документальному впровадженні запропонованих рішень у практику аудиту, що сприятиме підвищенню якості оцінки ризиків шахрайства та безперервності діяльності в умовах майбутніх змін стандартів.

Список використаних джерел

1. Proposed International Standard on Auditing 240 (Revised): The Auditor’s Responsibilities Relating to Fraud in an Audit of Financial Statements. IAASB. 2024. URL: <https://www.iaasb.org/publications/proposed-international-standard-auditing-240-revised-auditor-s-responsibilities-relating-fraud-audit> (accessed: 13.01.2026).
2. Proposed International Standard on Auditing 570 (Revised 202X) Going Concern and Proposed Conforming and Consequential Amendments to Other ISAs. IAASB. 2023. URL: <https://www.iaasb.org/publications/proposed-international-standard-auditing-570-revised-202x-going-concern-and-proposed-conforming-and> (accessed: 13.01.2026).
3. ISA 240 (Revised), The auditor’s responsibilities relating to fraud in an audit of financial statements. IAASB. 2025. URL: <https://www.iaasb.org/publications/isa-240-revised-auditor-s-responsibilities-relating-fraud-audit-financial-statements> (accessed: 13.01.2026).
4. International Standard on Auditing 570 (Revised 2024), *Going Concern Including Conforming and Consequential Amendments to Other International Standards on Auditing (ISAs)*. IAASB. 2025. URL: <https://ifacweb.blob.core.windows.net/publicfiles/2025-04/IAASB-ISA-570-Going-Concern-Revised.pdf> (accessed: 13.01.2026).
5. Аналіз порушень суб’єктами аудиторської діяльності професійних вимог щодо якості аудиторських послуг за 2025 рік: рішення Ради Аудиторської палати України від 29.01.2026 р. (протокол № 181). URL: <https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/ЗВІТ-Комітета-за-2025-рік.pdf> (дата звернення: 13.01.2026 р.)
6. Стецюк О. Я., Чубай В. М. Шахрайство на підприємствах: види, критерії ідентифікації та причини виникнення. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-95>
7. Рубітель О. Алгоритм виявлення шахрайства та дій у відповідь у процесі аудиту. LIGA.net. 13.08.2022. URL: <https://blog.liga.net/user/orubitel/article/46487> (дата звернення 13.01.2026)
8. García Álvaro J. Norma internacional de auditoría 240. Responsabilidades del auditor en la auditoría de estados financieros con respecto al fraude (NIA-ES 240). *Revista De Contabilidad Y Tributación*. CEF. 2014. Núm. 376. P. 1–11. DOI: <https://doi.org/10.51302/rcyt.2014.6227>
9. Ciołek M. Professional skepticism in auditing and its characteristics. 2017. *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu / Research Papers of the Wrocław University of Economics*. 2017. Issue 474. P. 33–40. DOI: 10.15611/pn.2017.474.03

10. Гринчишин Я. М. Аудит принципу безперервності діяльності та його вплив на антикризовий фінансовий менеджмент підприємств. *Прычорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 57. С. 127–132. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.57-23>
11. Шевчук К. В. Оцінка безперервності діяльності підприємства та належного розкриття інформації в аудиті фінансової звітності. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 81. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-161>
12. Назарова К. О., Малько Д. Д. Аудит безперервності діяльності підприємств агробізнесу в умовах воєнного стану. *Бізнес Інформ*. 2024. № 11. С. 197–203. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-11-197-203>
13. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. IAASB. 2021. Ч. I–III. Міністерство фінансів України. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/international_quality_control_standards_quality_management_audit_review_other_assurance_and_related_services-779
14. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII, станом на 07.02.2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

References

1. Proposed International Standard on Auditing 240 (Revised): The Auditor's Responsibilities Relating to Fraud in an Audit of Financial Statements. (February 6, 2024). IAASB. Retrieved January 13, 2026 from <https://www.iaasb.org/publications/proposed-international-standard-auditing-240-revised-auditor-s-responsibilities-relating-fraud-audit>
2. Proposed International Standard on Auditing 570 (Revised 202X) Going Concern and Proposed Conforming and Consequential Amendments to Other ISAs. (April 26, 2023). IAASB. Retrieved January 13, 2026 from <https://www.iaasb.org/publications/proposed-international-standard-auditing-570-revised-202x-going-concern-and-proposed-conforming-and>
3. ISA 240 (Revised), The auditor's responsibilities relating to fraud in an audit of financial statements. (July 8, 2025). IAASB. Retrieved January 13, 2026 from <https://www.iaasb.org/publications/isa-240-revised-auditor-s-responsibilities-relating-fraud-audit-financial-statements>
4. International Standard on Auditing 570 (Revised 2024), Going Concern Including Conforming and Consequential Amendments to Other International Standards on Auditing (ISAs). (April 2025). IAASB. Retrieved January 13, 2026 from <https://ifacweb.blob.core.windows.net/publicfiles/2025-04/IAASB-ISA-570-Going-Concern-Revised.pdf>
5. Analiz porushen subiektamy audytorskoi diialnosti profesiynykh vymoh shchodo yakosti audytorskykh posluh za 2025 rik: rishennia Rady Audytorskoi palaty Ukrainy vid 29.01.2026 r. (protokol № 181) [Analysis of violations by audit entities of professional requirements for the quality of audit services for 2025: decision of the Council of the Audit Chamber of Ukraine of January 29, 2026 (minutes No. 181)]. *www.apu.com.ua*. Retrieved January 13, 2026 from <https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/3BIT-Комітета-за-2025-pik.pdf> [in Ukrainian].
6. Stetsiuk, O. Ya., & Chubai, V. M. (2023). Shakhraistvo na pidpriemstvakh: vydy, kryterii identyfikatsii ta prychny vynykennia [Fraud at enterprises: types, identification criteria and causes of occurrence]. *Економіка та суспільство – Economy and Society*, 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-95> [in Ukrainian].
7. Rubitel, O. Alhorytm vyavlennia shakhraystva ta dii u vidpovid u protsesi audytu [Fraud detection and response algorithm in the audit process]. (August 13, 2022). *LIGA.net*. Retrieved January 13, 2026 from <https://blog.liga.net/user/orubitel/article/46487> [in Ukrainian].
8. García Álvaro, J. (2014) Norma internacional de auditoría 240. Responsabilidades del auditor en la auditoría de estados financieros con respecto al fraude (NIA-ES 240) [International Standard on Auditing 240. Auditor's Responsibilities in the Audit of Financial Statements with Respect to Fraud (ISA 240)]. *Revista De Contabilidad Y Tributación. CEF*, 376, 1–11. DOI: <https://doi.org/10.51302/rcyt.2014.6227>
9. Ciołek, M. (2017). Professional skepticism in auditing and its characteristics. *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu Research – Papers of the Wrocław University of Economics*, 474, 33–40. DOI: 10.15611/pn.2017.474.03
10. Grynychshyn, Ya. M. (2020). Audyty pryntsyphu bezperernosti diialnosti ta yoho vplyv na antykrizovyi finansovyi menedzhment pidpriemstv [Audit of the going concern principle and its impact on anti-crisis financial management of enterprises]. *Прычорноморські економічні студії – Black Sea Economic Studies*, 57, 127–132. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.57-23> 11 [in Ukrainian].
11. Shevchuk, K. V. (2025). Otsinka bezperernosti diialnosti pidpriemstva ta nalezhnoho rozkryttia informatsii v audyty finansovoi zvitnosti [Assessment of Going Continuity and Proper Disclosure in the Audit of Financial Statements]. *Економіка та суспільство – Economy and Society*, 81. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-161> [in Ukrainian].
12. Nazarova, K. O., & Malko, D. D. (2024). Audyty bezperernosti diialnosti pidpriemstv ahrobiznesu v umovakh voiennoho stanu [Audit of the Continuity of Activities of Agribusiness Enterprises under Martial Law]. *Бізнес Інформ – Business Inform*, 11, 197–203. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-11-197-203> [in Ukrainian].
13. Mizhnarodni standarty kontroliu yakosti, audytu, ohliadu, inshoho nadannia vpevnenosti ta suputnykh posluh. [International Standards on Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance and Related Services.]. (2021). Parts I–III. *Ministry of Finance of Ukraine*. Retrieved from https://www.mof.gov.ua/uk/international_quality_control_standards_quality_management_audit_review_other_assurance_and_related_services-779 [in Ukrainian].

14. Pro zapobihannia koruptsii: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 r. № 1700-VII stanom na 01.01.2026 r. [On Prevention of Corruption: Law of Ukraine of October 14, 2014 No. 1700-VII as of January 01, 2026]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Надійшла до редакції / Received on: 09.02.2026

Прорецензована / Reviewed on: 05.03.2026

Підписана до друку / Signed for printing on: 17.03.2026

Оприлюднена / Published on: 20.04.2026

O. E. Lubenchenko,

DSc in Economics, Professor,

Head of the National Center for Accounting and Audit,

National Academy of Statistics, Accounting and Audit,

E-mail: olga.lubenchenko@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4209-8929>

Crossing International Standards on Auditing 240 “The Auditor’s Responsibilities Relating to Fraud in an Audit of Financial Statements” and 570 “Going Concern”: New Requirements

The article reveals the latest amendments in the International Standards on Auditing 240 “The Auditor’s Responsibilities Relating to Fraud in Audit of Financial Statements” and 570 “Going Concern”, to be enforced in December 2026 as a response on the growing risks of fraud and the increasing uncertainties regarding the ability of business entities to continue operation on an ongoing basis. It is emphasized that the developers of these standards have accounted for the contingencies – military conflicts, disruptions of supply chains, pandemic-related restrictions – increasing the probability of material distortions in the financial statements due to fraudulent actions and violations of the ongoing concern principle by business management staff. Principle amendments and supplements to ISA 240 are designed to enhance the role and responsibility of the auditor, especially the engagement partner, in detecting fraud, and to reinforce the professional skepticism; they include extended procedures for assessing risks of distortions in financial statements due to fraud, e.g. the procedures for assessing programs for protection of informers / expositors of fraudulent actions, further procedural support for use of communications in time of audit, and auditor’s reporting. ISA 570 has been subject to core amendments, to ensure a new approach to assessment of the material uncertainty of the ongoing concern, which includes a scrutiny of: events affecting the ongoing concern, risks related with using the ongoing concern principle by business management staff; management’ plans on future actions, including assessment procedures; dates (terms) of the beginning of the period of assessing the ongoing concern, time span of performing such assessment; ways of the management staff’s assessment of the business entity’s ability to continue operation on an ongoing basis; communications with management staff and written assurances, communications with external parties; using the principle of professional skepticism by the auditors. The revised ISA 240 and ISA 570 have kin features, e.g., the introduced principles of scaling, enhanced procedures for risk assessment, enhanced requirements for communications with management staff and top executive persons, and with external users; provisions on quality control at engagement level, and guidelines on enhancing the transparency of the auditor’s report. The disclosure of core amendments and the phased employment of ISA 570 requirements is supposed to enable the auditors to timely prepare to the implementation of the revised standards that are going to be compulsory at the end of 2026. Further studies will focus on developing procedural support and documentary implementation of the revised requirements in the auditing practice.

Key words: *audit, fraud, ongoing concern, audit procedures, risk, working documentation.*

Цитування:

Лубенченко О. Е. Перетин Міжнародних стандартів аудиту 240 “Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності” та 570 “Безперервність діяльності”: новітні вимоги. *Статистика України*. 2026. № 1. С. 117–126. Doi: 10.31767/su.1(112)2026.01.11

Cite this article:

Lubenchenko, O. E. (2026). Peretyn Mizhnarodnykh standartiv audytu 240 “Vidpovidalnist audytora, shcho stosuetsia shakhraistva, pry audyti finansovoi zvitnosti” ta 570 “Bezperervnist diialnosti”: novitni vymohy [Crossing International Standards on Auditing 240 “The Auditor’s Responsibilities Relating to Fraud in an Audit of Financial Statements” and 570 “Going Concern”: New Requirements]. *Statystyka Ukrainy – Statistics of Ukraine*, 1, 117–126. Doi: 10.31767/su.1(112)2026.01.11 [in Ukrainian].